

2/91

GÄSSENS PÅVERKAN PÅ HÖSTSÄDDENS ÖVERVINTRING OCH AVKASTNING

Delrapport 2, 1991 års resultat

Av Elenore Wallin, Hushållningssällskapet

Jordbrukarna runt Tåkern upplever att gässen skadar grödan och sänker skörden kraftigt genom betning under gässens flyttning. Projektet syftar till att försöka belysa vilken påverkan gässen har på grödan.

Tåkernfonden WWF har bidragit med stöd till projektet och gjort det möjligt så att det har kunnat genomföras. Andra året är nu avslutat i projektet.

Beskrivning av försöksmetoden finns redovisat i delrapport 1. Försöksplatserna 1991 har varit Bårstad, Kyleberg och Elvestad. Tyvärr har ett försök även i år blivit olyckligt placerat så att inga gäss förekom på fältet. Två av försöken har fullföljts och resultaten redovisas nedan. I år har en grupp från Tåkerns fältstation rapporterat om vilken förekomst av gäss som varit på platserna under oktober månad. Dessutom kompletterades försöket med två parceller på vardera plats för att undersöka om vilken skada enbart höstbetning orsakar.

Även vintern 1990/91 var en mild vinter och tillväxten kom igång tidigt på våren. Det gynnar grödans möjlighet till att bestocka sig och kompensera ett glest bestånd. Under hela våren var temperaturen mycket låg med långsam tillväxt som följd. Juni månads regniga väder gav en kraftig vegetativ utveckling som följd. I tabellen nedan redovisas 1991 års resultat.

	Bårstad			Kyleberg		
	Obetat	Betat höst	Betat höst och vår	Obetat	Betat höst	Betat höst och vår
Skörd, kg/ha	8 200	7 510	8 190	6 690	7 750	7 420
Proteinhalt, % av ts	12,3	10,9	11,4	11,6	10,9	10,7
Tusenkorntvikt, g	52,7	46,6	46,9	49,8	45,8	44,5
Rymdsvikt, g/l	844	840	844	828	840	840
Antal plantor/m ² , våren	354	292	308	332	320	284
Antal skott/m ² , våren	924	636	654	1 060	968	796
Antal ax/m ²	536	372	486	616	680	592

Försöket i Bårstad har inte givit någon stor skördeskillnad mellan betning och ingen betning, detta trots att det var stora skillnader i utveckling i våras. Skillnaden i resultat är förvånansvärt stor i försöket på Kyleberg. Där gässen har betat var skörden högre än där det inte har funnits några gäss. En förklaring till det oväntade resultatet kan vara att tillväxten blev för kraftig och att kvävet inte räckte till för att försörja plantan. Vid betning blir utvecklingsfasen försenad, detta kan också haft viss påverkan på avkastningen. I de rutor som ingen betning har förekommit var proteinhalten och tusenkornvikten högst. Diskussionen om att det krävs mer kväve när gässen betar kan årets resultat ge visst stöd för men underlaget är för begränsat för att dra långtgående slutsatser.

Gässen hade betat kraftigt ända intill burarna under hösten 1990. De avräkningar som Tåkerns fältstation utförde under oktober månad visar att det varit gäss på fälten vid flera tillfällen även om de inte var vid burarna just vid avräkningstillfället. På Kyleberg noterades ca 1200 gäss på fältet och på Bårstad ca 150 gäss. Avräkningarna har gjorts med 3 - 4 dagars intervall.

Den variation som de två första årens resultat visar gör det svårt att göra några sammanfattande slutsatser. Det finns ett behov att fortsätta med försöksserien ytterligare något år för att ge större möjlighet till ett rättvisande resultat